

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum
Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant**

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XXVIII. Sic ergo orabitis: Pater noster &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

in quibus spiritus & ingenii plus in-
 Quod si faciat vivâ fide, perinde
 ut quis alius impetrat, quidquid pe-
 terit, sicut ille rusticus impetrat, qui
 unum libelli supplicis, quem Principi
 porrigit, non assequitur, sed solum
 conceditur id se vehementer cupere
 sibi concedi, quod in eo per alios, qui
 aliam & peritiam habent, exposuerit.
 Hinc est, quod S. Paulus praeceperit
 quondam orationes publicas in Eccle-
 sia saltem omnes non fieri voce vel idi-
 omate ignoto, & quod intelligi ne-
 queant Ministri, qui tenent locum
 oratorum, eos incitare ruto possent ad
 respondendum Amen. Ceterum si
 benedixeris spiritu, qui supplet locum i-
 gnorantiae, quomodo dicet Amen super tuas
 benedictiones? quoniam quid dicas, ne-
 scit. 1. Cor. 14. v. 16. De reliquo ne
 praesides tibi inutiles orationes illas

in Ecclesia approbatas, quas non intel-
 ligis. satis est, quod dicere cum ejus
 Ministris possis Amen, sed ex animo.
 Non sunt inutiles ad movendum DE-
 UM, quia quantumvis non intelligas
 pretium gemmarum, quas illi offers,
 uti intelligeret peritus quidam asti-
 mator margaritarum, amethystorum,
 Achatum, Adamantum, satis ipse in-
 telligit, & ideo perinde gratas habe-
 bit, prout gratas habet preces vel ipso-
 rum infantum. Ex ore infantium, &
 lactentium perfecisti laudem. Pl. 8. v. 3.
 nec inutiles sunt ad daemones terren-
 dos, uti non sunt inutilia ad terrendos
 serpentes verba incantatoris, quae pro-
 fert cum intentione ad incantandum
 requisita, quamvis non eodem
 modo eorum sensum qui-
 vis intelligat.

* * *

XXVIII.

Sic ergo orabitur: Pater noster &c.

Considera, quantumvis ille, cui
 dicitur cum idiotis Amen, non
 amittat fructum orationis tam Di-
 vine; alium tamen praeterea ab
 eo colligi, qui bene intelligit, & qui e-
 um non solum recitat more vulgari e-
 jus petitiones ore tenus percurrendo,
 sed in singulis mentem figit, apum in-
 stat, cum floribus insident, & cogitan-
 do repetit, ruminatque, & meliorem
 quasi succum extrahere nititur. Itaque
 cum vox ista orare duplicem habeat
 R. P. Pauli Segneri *Manna Anima.*

sensum, illum strictiorem, qui est sup-
 plicando petere. *Orate pro persequen-
 tibus vos.* Matt. 5. v. 44. & alterum
 latiore, quo nos facere orationem di-
 cimus: *Ascendit in montem solus ora-
 re.* Matt. 14. v. 24. æquum est crede-
 re, Christam, cum hic dixit disci-
 pulis: *sic autem orabitur.* non voluisse
 illis dicere duntaxat: ita vos petetis.
 sed insuper: ita vos petentes medita-
 bimini. Postquam igitur fusiore o-
 rationis Dominicæ explicatione didi-
 cisti, quodnam sit propositum oratio-
 nis

Kkk kk

nis

nis tam pulchrae, quae disciplina, quae methodus non solum universim, sed quoad partes singulas, facile erit ea in dies nutrire spiritum, imò ejus uti petitionibus nunc pro remedio malorum, nunc pro adjumento, nunc pro solatio, quasi totidem essent preces jaculatoriae in unam pharetram collectae, & pro occasione, ac viribus brachiorum vibranda. Tres sunt ordines in via Domini, Incipientium, Proficientium, & Perfectorum. Incipientes, qui tunc deserunt peccatum, cum dicunt: *Pater noster, qui es in caelis*, debent proferre vocem illam *Pater* cum pudore maximo, sed & fiducia. Proficientes cum sensu fiducia & amoris. Perfecti cum sensu Amoris & Admirationis, & sic in omnibus petitionibus trahere quisque debet in utilitatem suam, quod magis nutrit, prout in eodem prato faciunt animalia, quae tunc primum incipiunt gustare herbas, quae quae adulta magis, atque firmioris sunt roboris. de quo ordine tu es? de quocunque sis, semper juvabit nosse modum, quem usurpare quisque debet in statu proprio.

2. Considera, si plus participes de statu Incipientium, spectandum esse, quodnam vitium in te magis dominetur, & juxta id illam petitionem magis amandam, quae plus confert ad illud promptè debellandum. si dominetur superbia, dic sepe DEO, ipsius nomini, & non tuo debet gloriam, & ideo illud solum sanctificandum: *sanctificetur nomen tuum*, si dominetur Ava-

ritia, dic illi, tenolle ea in hunc mundum, in quibus Mundati Regna in fundant, sed anhelare tantum ad Regni Coelestis: *Adveniat Regnum tuum*, si te torquet Invidia, dic hoc inde fieri, quod non satis possit Voluntatem Divinam custodire, habere legem illam aeternam, quantum impleri velit. *fiat voluntas tua sicut in caelo & in terra*. Illud est, quem vult, dicit, & extollit, quem vult, tu tanquam mendicem, non te ipsum nihil metens, nihil quam, nisi quod elemosinae nomine DEO datur. si Gula te vexet, dic te ne quidem dignum solo quotidiano, qui toties pro DEO ventrem tuum, uti facit, equum non scendo alium finem non habet, ut illi satisfaciat, sed hanc paupertatis loco te postulare. *Pater noster quotidianum da nobis hodie*, ut in dolo tuo satisfacias, sed exortibus ad serviendum DEO, ut indignabundus, & durum existatur non succedere aliis, dic *regnum dimitte nobis debita nostra*, si quod dimitimus debitoribus nostris, gerando has preces, & restituitur quam facis, domabis leam, & obpavam consuetudinem, quam conpisti in vitis carnis, faciem tuam ipsam, pariter continuo dicit DEO. *Et ne nos inducas in tentationem*, est enim tentatio, quae in paucis omnium culpa transire solet, & in exiguo usu functionum spirituum vincite finas ab Acedia, dicitur

DEO at te præserves à malo, hoc est, ab otio, quod origo dicitur omnis mali. *Sed libera nos à malo.* Hoc enim verò, hoc malum est, à quo ut omnino libereris, meritò curandum, quod rot generat mala. *Multam malitiam docuit enostit.* Eccl. 33. v. 29.

3. Considera, si plus participes de bono Proficientium, spectandum esse, et quam virtutem magis afficiaris, aut prior existas, atque huic insistendum, non ut ceteras negligas, sed ut tibi proficundo seervat. in quo illa reluceant velut aurum, pyropi, & margarita, quemmodum splendidum è serico textum is servat, qui opus Phrygium acut elaborant. si fidem vivam in te sentias, desiderare oportet, ut eam DEUS tibi angeat, & in alios diffundat, & sic omnes certatim conspirent ad querendum solum honorem Divinum. *Sanctificetur nomen tuum.* si spes glorie futuræ te animet, ut velis multa agere & pati pro DEO, dic ipsi, nullam hic, sed omnem ibi à te depolci mercedem: *Adveniat Regnum tuum.* Si charitas in corde tuo signum extulit, & eius ambit plenum dominium, ut omnis extinguatur Amor proprius, solus vivat Divinus, identidem illi dic: *Fiat voluntas tua, sicut in celo & in terra.* si te in agendo Prudentia delectet, quæ exigit, ut in omnibus necessitatibus propriis tam corporis quam animi neque nimis parum cures presentia, neque nimis anxie futura, dicere a se habet: *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.* si ames videre Iustitiam ex aequo servari, neque velis more

multorum in aliena domo cum omni rigore, in tua non sine miseratione exerceri, dic: *dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.* si juvet sic agere, ut Temperantia liberum exerceat imperium in appetitus tuos incompósitos, in eos maxime, qui consurgunt à carne tuâ rebellis, sæpius repete: *Et ne nos inducas in tentationem.* Et si cupias tolerare fortiter adversa, imò ea ultro provocare propter DEUM, dic, ut te servet à malo: *Sed libera nos à malo,* non ab eo malo imaginario, quod est multa pati, sed à solo & vero malo, quod est pati cum impatientia.

4. Considera, si felici sorte tibi datum est aliquantum assurgere ad statum magis conspicuum Perfectorum, fieri non posse, ut de DEO cogitans summo bono non exardescas ad optandum illi, quidquid accipere potest boni, sed quidnam accipiet boni summum bonum? Proinde cum amori tuo satisfacere nequeas, desiderabis, ut saltem omnes concordibus animis tecum illum ament. & cum tot homines ingrati tot inter beneficia, quæ quotidie accipiunt, ne quidem cogitent cum laudare, sylvas, montes, maria cum rebus ceteris creatis sensu & ratione carentibus invitabis, ut illorum suppleant defectum, eum laudantes sigillatim, & invicem clamantes: *Sanctificetur nomen tuum.* sed quò amplius laudare DEUM cupies, eò magis cognosces illum esse omni laude majorem. & ideo illico excitabitur in corde tuo vivum desiderium illuc ent-

tendi, ubi solum pro merito laudatur. *Adveniat Regnum tuum*, sed quid iuvat id tantopere desiderare ad modum illius, qui dicebat: *Cupio dissolvi*? nondum venit hora, necesse est exulem in hac terra versari, ubi omnes DEUM tuum offendunt, quin eò vadas, ubi eum quilibet satagit continuò laudare. Hoc igitur solum habes solatii, quòd dicas DEO: *Fiat voluntas tua*, quid autem ita vivere equidem poteris, sed non poteris non languere. inò dum voluntas tua liquefecerit, ut tota semper misceatur, & immergatur Voluntati Divinæ, prout contingit voluntati Beatorum, sicut in celo & in terra, ita fractum & debilitatum te senties, ut ad eum conversus identidem genus aliquod fulcimenti postulare compellaris: *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie*. Verum est, præcipuum fulcimentum non fore pignora illa amoris, quæ DEUS afferet suavitatis præsentia, cum ad orandū accedis, non lumina, non illustrationes, non panem, quem DEUS dare tibi ubiq; potest satiando te lacrymis: *Pane lacrymarum*. Ps. 79. v. 6. sed unicè illum, quo tibi ad aras frui conceditur. Itaque sicut Beati ibi Paradisum suum habent, ubi præsens ipsis est Rex gloriæ, ita tu habebis, ubi Rex gloriæ ipse adest, quamvis dissimulatâ personâ. Et quamvis ibi quotidie illum habeas, quotidie denuò habere cupies, ad eò suis te donis, atque deliciis cumulabit. sed quò magis augentur istæ ejus deliciae, & dona, eò etiam augentur magis

tu: debita amandi: hic vero formidat est dolor, quòd cognoscatur tantum quantum deficere in ejusmodi debita adimplendis. unicum tunc erit examen, quòd dicas DEO: *Dimittite debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris*, adeò, ut si forte non habeas, qui te offendat, quare videri habere tantisper cupias, si forte non habes, quòd possis reddendo bonum pro malo hoc illi præstare, quòd probrum tuum continuò DEUS obprobret. Et tamen tolerabilis esse hoc tuis, si, tam parùm cum ames, ut certo tibi posses polliceri, nunquam fore, ut eum etiam plura quæ te noxâ offendas. sed quis sciet tibi præstare? semper memini meo verfabuntur illæ rethorice quibus Satanæ. & quàm pronum est illis que iis falli? inò quis sciat, an non se fefellerit, persuadens à te amare DEUM, cum non ames? hic tibi obstatum erit, quidquid agis bonitatis interna, cognitiones, illustrationes, ipsa unio tui spiritus cum Divino, deope videbitur, ad cor loquens, ut addas ad deceptionem, in qua vivas, et probando tibi dicere: *Et tu probrum amorem mei?* quod quidem non pariet, ut jam jam quasi ad diffidendum propendens aliud non possis multiplicare, ne unquam permittere te gravi tempestate submergi. Et nos inducas in tentationem. in qua hîc lumen affulgeat, quod te illustrat instar illius famosi, quod lucere per gangantibus solet, nempe, nihil est

terra: cui aquiescas, nisi pati pro Deo. atque ideo immittat sanè ille tibi eas tentationes, quas debet iudicat, si ve- lit, & tribulationes, & arumnas, & crucis etiam internas, quamvis istæ tibi sint gravissimæ omnium: modò autem eas te liberet à malo, quod so-

lum in terra desiderare non licet, ne quidem amore ipsius, ut vel momen- to ab eo disjungaris. *Sed libera nos à malo.* Atque in hac fiducia ita respiciat cor tuum, ut quasi jam prospiciens portum minus agere non possis, quàm ut dicas *Amen.*

XXIX.

Vos estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis: & ego dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater meus Regnum, ut edatis, & bibatis super mensam in Regno meo. Luc. 22. v. 28.

1. Considera paradoxum videri, quòd, cum Christus Apostolis Paradisum promittat, Regnum tam grande, de hoc aliud non habeat dicere, nisi ibi comesturos & bibituros super mensam suam, quantum placet. *Et ego dispono vobis Regnum, ut edatis, & bibatis &c.* An ergo aliud in cælo non fiet, quàm ut edamus, & bibamus? imò istud nec fiet quidem. *Regnum DEI non est escæ & potus*, ut dicebat Apostolus ad confundendam ingluviem Cerinthi, qui contrarium docere in Ecclesia voluit. Illic extinguetur omnis ferculorum & vini appetitus. *Non esurient, neque sument amplius.* Ap. 7. v. 16. quo posito quale gaudium foret his uti? esse hoc querere remedia finito jam malo. Cum ergo Christus hunc usurpavit modum loquendi, ideo fecit, ut explicaret Apostolis adhuc rudibus beatitudinem Cælestem representatam sub imagine convivij omni-

bus familiari. Convivium est pastus deliciarum, quæ penetrant viscera hominis intima, lætus, lautus, præbens opportunitatem convivis prohibito se satiandi. Talis erit, sed in genere suo longè altiore, beatitudo Cælestis: *Satiabor, cum apparuerit gloria tua.* Pl. 16. v. 15. Erige igitur phantasmata tua jam purgata & defæcata à materia, & imaginare tibi in Paradiso convivium quidem, sed Spiritus, quale est, quod hominibus promittit DEUS, non Mahometes. *Torrente voluptatis tua potabis eos.* Pl. 35. v. 9.

2. Considera fieri posse, ut Rex aliquis multos nobiles habeat in aula sua Regia solennis convivij hospites, sed hinc non consequi, ut adhibeat mensæ propriæ, *super mensam suam.* Est is honor singularis, quem certè Assuerus in suo convivio non præstitit immenso populo, quem invitabat in Susa à maximo usque ad minimum. *Esth. 1. v. 5.* solum quibusdam præstitit

Kkk kk 3

tit